

RUSKON KUNNAN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2024

Ruskon kunnan vesihuoltolaitos on vuoden 2015 alusta eriytetty kirjanpidolliseksi taseyksiköksi, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Ruskon kunnassa vesihuollon toiminta-alueella. Vuoden 2019 alusta hulevesiverkosto on eriytetty vesihuoltolaitokselta omaksi tulosityksiköksi teknisen toimen tulosalueen alle, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Kunnaninsinööri on laatinut vesihuoltolaitokselle riskienhallintasuunnitelman ja suunnitelma on hyväksytty teknisessä lautakunnassa.

HALLINTO

Vesihuoltolaitos kuuluu Ruskon kunnan teknisen lautakunnan alaisuuteen ja on osana teknisen toimialan toimintaa. Teknisen toimialan toimialajohtajana toimii tekninen johtaja. Vesihuoltolaitoksen toiminnasta vastaa kunnaninsinööri, varavastuuhenkilönä talousveden laadun seurannassa on kiinteistöhoitaja. Vesihuoltolaitos-tulosalueella työskentelee 2,5 vakituista työntekijää. Laskutuksen ja liittymissopimukset hoitaa tekninen sihteeri. Tiedottamisessa noudatetaan mahdollisia kunnan tiedottamisohjeita sekä 2021 päivitettyä Ruskon kunnan vesihuollon erityistilanteiden varautumissuunnitelmaa. Tiedotusvastaavana toimii kunnaninsinööri. Päätösvalta vesihuoltolaitoksen asioissa on pääsääntöisesti teknisellä lautakunnalla ja sen alaisilla viranhaltijoilla. Vesihuoltolaitoksen taksoista ja maksuista päättää, sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asettaa Ruskon kunnanvaltuusto.

VESIHUOLTOLAITOS

Talousvesi

Ruskon kunnan vesihuoltolaitoksen vedenhankinta perustuu kolmeen pohjavedenottamoon. Ruskon vesihuoltolaitos ottaa tarvitsemansa veden vuonna Ruskolla olevan Antitalon sekä Vahdolla olevista Kangenmiekan ja Vesihuhdan vedenottamoista. Turun vesilaitos toimittaa pienellä yhteydellä talousvettä yhdysvesijohdon välityksellä Vahdon vesilaitokselle.

Jätevesi

Ruskon kunnan jätevedet johdetaan Ruskon kunnanosasta käsiteltäviksi Turun seudun puhdistamon Kakolan puhdistamolle. Sopimus jäteveden johtamisesta on voimassa toistaiseksi.

Turun jätevedenpuhdistamo on Turun Kakolanmäessä, kallion sisälle rakennettu jätevedenpuhdistamo. Se puhdistaa 300 000 asukkaan jätevedet ja on Suomen kolmanneksi suurin jätevedenpuhdistamo. Puhdistamon palveluntuottajana toimii Turun seudun puhdistamo Oy, joka on kuntien omistama ja Ruskon on yhtiön osakas. Puhdistamon ansiosta Turun seudun jätevesien aiheuttama kuormitus mereen vähentynyt yli 50 %, koska jätevedet puhdistetaan tehokkaasti. Jätevesien lika-aineet poistetaan puhdistusprosessi lietteenä ja toimitetaan Topinojan biokaasulaitokselle.

Vahdon oma jätevedenpuhdistamon toiminta on lopetettu 2013 siirtoviemärin rakentamisen jälkeen.

VEDEN KULUTUS JA MYYNTI

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän perusteella. Käyttömaksu vuonna 2024 oli talousvedellä 1,65 €/m³ (alv 0 %) ja jäteveden käyttömaksu oli 2,64 €/m³ (alv 0 %). Lisäksi peritään perusmaksua, jonka suuruus määräytyy vesimittarin koon mukaan.

Talousvettä toimitettiin vuonna 2024 yhteensä 2 123 kiinteistöön ja asiakkaille myyty vesimäärä oli 272 267 m³. Verkostoon pumpattu vesimäärä oli 347 969 m³. Myydyn ja pumpatun vesimäärän erotus johtuu kenttien jäädytyksistä, laitteiden huuhteluista sekä vesijohtovuodoista. Talousveden myyntitulot perusmaksuineen vuonna 2024 olivat 592 152 €, sekä muut tulot olivat 3 899 €. Toimintakulut vastaavasti olivat -295 966 €. Uusia vesiliittymis sopimuksia tehtiin 11 kappaletta (sisältyy kokonaismäärään).

Vuonna 2024 jätevettä johdettiin puhdistettavaksi 316 896 m³ Turun seudun puhdistamolle, sisältäen hule- ja vuotovesiä. Asiakkailta laskutettiin 184 876 m³. Jäteveden myyntitulot perusmaksuineen olivat 586 456 €, muita myyntituloja ei ollut. Toimintakulut vastaavasti olivat -477 140 €. Uusia viemäri liittymis sopimuksia tehtiin 9 kappaletta (joista 1 JV-osuuskunnista siirtynyt).

INVESTOINNIT JA KUNNOSSAPITO

Investoinnit

Vesihuoltolaitoksen investointeja tehtiin yhteensä 97 095 eurolla. Vesihuoltolaitoksen investoinneista toteutettiin Härjänruopan vesihuolto 59 654 € ja Ketunluolan vesihuolto 37 441 €, Ahola-Ojanto ja Ketunluolan kaava-alueet eivät edenneet suunnitellusti.

Kunnossapito

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidosta vastaa 2,5 työntekijää, tarvittaessa apunaan kiinteistöhoidon työntekijöitä. Varallaolo hoidettiin kiinteistöhoidon päivityksen kautta. Vesijohtoverkostoa on 196 kilometriä ja viemäriverkostoa 85 kilometriä viettoviemäriä, sekä 81 kilometriä paineviemäriä. Jätevedenpumppaamoita on 24 kappaletta ja sadevedenpumppaamoita 3 kappaletta. Vesilaitoksella on päivittäistä huolto- ja säätötoimenpiteitä. Vesihuoltolaitoksen tekniikan toimintaa ohjataan ja seurataan Key-aqua kaukovalvontaohjelmistolla.

TALOUS

Ruskon kunnan vesihuoltolaitoksen tuotot vuonna 2024 oli 1 182 506 € sekä toimintakulut 773 106 €.

Vesihuoltolaitoksen vuosikate on 263 618 €. Vesihuoltolaitoksen tilikauden tulos on suunnitelman mukaisten poistojen (289 854 €) ja tilikauden tulos muiden kulujen jälkeen -26 236 €. Vesihuoltolaitoksen kirjanpidossa on huomioitu korvaus jäännöspääomasta eli korkoa kunnan sijoittamalle peruspääomalle 145 782 €, jolloin tilikauden alijäämä on – 26 236 €. Tulos on kuitenkin huomattavasti parempi kuin talousarviossa alun perin oli suunniteltu (-155 665 €). Tulevaisuudessa vesihuoltolaitoksen kustannusrakennetta tarkkaillaan, jotta vesihuoltolaitoksen toiminta on kestäväällä pohjalla. Taksakorotukset astuivat voimaan maaliskuussa 2024.

VUODEN 2024 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Veden myynti kasvoi ja lisäksi tulos parani talousarvioon nähden +130 000 €, vaikka hinnankorotuksen vaikutus alkoi vasta maaliskuussa. Strategisina tavoitteina oli etäluettavien vesimittareiden vaihtamisen jatkaminen. 61 kpl/150, tavoitteesta jäätiin. Vesijohtoverkoston vuotojen määrä oli 6 kpl/10, tavoite saavutettiin. Jätevesiverkoston tukokset ja vuotojen määrä oli 4 kpl/15 ja tavoite saavutettiin. Työmailla ei tapahtunut loukkaantumisia vuonna 2024.

VESIHUOLLON YHTEISTYÖ JA VIREILLÄ OLEVAT HANKKEET

Turun seudun veden kanssa on neuvoteltu varavesiyhteyden saamiseksi Antintalon vedenottamolle. Tämä hanke ei ilmeisestikään tule toteutumaan, koska Turun seudun veden suunnitelmat ovat muuttuneet. Varavesiyhteys pitää ottaa tarkasteluun tulevina vuosina. Hiekkaesisuodatuksen rakentaminen Vahdon vesilaitokselle rautamanganin poistamiseksi. Siirtoviemäri linjauksen muuttaminen Turun ja Raision puolella, sekä putken saneeraus Ruskon rajalta eteenpäin. Ruskon kunnan alueella olevien loppujen jätevesiosuuskuntien ottaminen osaksi kunnan verkostoa.

SELONTEKO RISKIENHALLINNASTA

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaa vesihuoltolaki, jonka mukaan tuotolla voidaan pitkällä aikavälillä kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan neljännesvuosittain lautakunnalle.

Tekniset palvelut vastaa vesihuollon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja kehittyneestä toimintakulttuurista sekä vastaa toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta. Tilivelvollinen viranhaltijan tulee laatia ja ylläpitää vastuullaan olevasta toiminnasta sisäisen valvonnan suunnitelma. Palvelualueen esimies vastaa vastuualueensa riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä hallituksen ohjeistuksen mukaisesti.

Teknisten palveluiden sisäinen valvonta järjestetään Ruskon kunnan talousohjeen mukaisesti.

Vesihuollon olennaisin riski on sijaisten vähäinen määrä.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	1 041 948,03	1 148 000	1 148 000	1 141 150	99,4 %
Toimintakulut	-488 663,86	-607 825	-607 825	-510 489,66	84,0 %
josta palvelujen ostot	-366 634,10	-472 125	-472 125	-399 132,23	84,5 %
Toimintakate	553 284,17	540 175	540 175	630 660,57	116,8 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	38 643,23	42 000	42 000	41 355,72	98,5 %
Toimintakulut	-246 144,66	-283 822	-283 822	-262 616,62	92,5 %
Toimintakate	-207 501,43	-241 822	-241 822	-221 260,90	91,5 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	1 080 591	1 190 000	1 190 000	1 182 505,95	99,4 %
Toimintakulut	-734 809	-891 647	-891 647	-773 106,28	86,7 %
Toimintakate	345 782,74	298 353	298 353	409 399,67	137,2 %
Muut rahoitustuotot/-kulut	-51,99				
poistot	-294 253,38	-308 236	-308 236	-289 854,43	94,0 %
peruspääoman korko	-145 781,56	-145 782	-145 782	-145 781,56	100,0 %
Tilikauden tulos = sitova	-94 304,19	-155 665,00	-155 665,00	-26 236,32	
nettomenot per asukas	83,02	94,57	94,52	71,35	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 473	
nettomenot	534 339	609 683	609 683	461 872	